

NOVI UVEZ

Glasilo Zagrebackog knjižničarskog društva

GODINA I.

BROJ 1

2003

ISSN

<http://www.zkd.hr>

NOVI UVEZ 1

Glasilo Zagrebackog knjižnarskog društva

Izdaje:

Zagrebacko knjižnarsko društvo
Starcevicev trg 6, 10 000 Zagreb
Telefon: 4572-344, 3882-853; faks 3882-853
<http://www.zkd.hr>

Godina I.
Prosinac 2003.

Glavni i odgovorni urednik:

Dunja Seiter-Šverko

Urednici

Tomislav Silic, Dunja Seiter-Šverko, Željko
Vrbanc, Irena Pilaš, Jagoda Matovina

Suradnici u ovom broju:

Irena Dumancic, Jagoda Matovina, Željka
Nenadic-Tabak, Dunja Seiter-Šverko,
Tomislav Silic

RIJEČ UREDNIKA

NOVI UVEZ - naziv glasila Zagrebackog knjižnarskog društva. Ideja o nazivu došla je na jednom od sastanaka Upravnog odbora ZKD u Knjižnici Precko u kojoj održavamo sastanke (dok s nestrpljenjem očekujemo adaptaciju Knjižnice Božidara Adžije). Dok smo svi nabacivali moguće nazive naša je tajnica Jagoda Matovina pišuci zapisnik (na starom, davno poklonjenom racunalu HKD-a) tiha, kakva već jest, odjednom ispalila - «novi uvez». Pogledali smo je i rekli, gotovo uglas «to je to». Pretpostavljam da je svakom od nas asocijacija bila drugacija. Meni je prvo palo na pamet: naravno, uvez kao jedna od gorih stvari koje nam se u knjižničarstvu događa, nedostatak novca za nova izdanja, evropski standardi daleko od nas (samo i isključivo u financijskom smislu), uvez kao nešto što ne priželjkujemo a ipak red na njega nestrpljivo očekujemo. Uvez kojim još malo, vrlo sentimentalno, produžavamo život nekom naslovu i svojoj ali i korisničkoj želji da se ne ugasi, da traje..

Nekima od nas, asocijacija je možda bila – uvez, super, periodika se okuplja na jednom mjestu, nije razasuta, dostupnija je korisnicima..Tko zna što je sve prolazilo glavama Upravnog odbora i tko zna tko je što mislio. Možda nikada i necemo saznati. Ali..NOVI... pa naravno, ovo je novi Upravni.cini mi se, prepun znatiželjnih i aktivnih članova. Dovoljno je, svi su na vrijeme poslali svoje priloge i tako potvrdili da ZKD i nadalje ima šanse predstavljati svoje članove i zalagati se da oni koji još ne znaju za Društvo uzmu djelatno učešće u njegovu radu. U potpunosti razumijem knjižničare koji kažu: a što mi to imamo od ZKD-a? Nije to pojava samo u knjižničarstvu: vrlo često u bilo kojoj strukovnoj udruzi koju se takvi glasovi. Svijest o tome da sa nitko osim nas samih neće brinuti o nama i o našoj struci, svijest o tome da razgovori između polica nikamo ne vode već da svoje mišljenje treba izreći javno, svijest o tome da ova struka doista okuplja nevjerovatno puno visokoobrazovanih i visokomotiviranih ljudi ponekad se zatomi pred svakodnevnim poslovima i obvezama, kako na poslu tako i u osobnom životu.

Na žalost, i knjižničarstvo živi ovaj hrvatski model i nije i ne može biti od njega izuzeto. Upravo zbog toga, želimo nešto promijeniti. NOVI UVEZ otvoren je svim članovima i prostor koji vam otvaramo jest vaš prostor. Svi članovi su suradnici i s nestrpljenjem očekujemo vaše priloge. Dokažite sebi, nama, financijerima da imamo što reći i da nas se treba cuti.

Dunja Seiter-Šverko

Sadržaj ovoga broja:

Grad Berlin i Berlinske knjižnice	2
KGZ Knjižnica Augusta Cesarca i međunarodni projekt "Za djecu s ključicom oko vrata širom svijeta"	4
Programi za osobe s posebnim potrebama u zagrebackoj Dječjoj knjižnici Marina Držica	6
Stručni posjet kolegica iz zagrebačke Knjižnice Medveščak američkim knjižnicama	7
Prvi okrugli stol o glazbenim zbirkama u narodnim knjižnicama	8
Kako nas drugi vide? Uzroci loše javne percepcije knjižnarske struke	10
Otvaranje nove knjižnice u Drenovcima	11
Putovanja... putovanja... putovanja...	12

GRAD BERLIN I BERLINSKE KNJIŽNICE

Berlin – Charlottenburg, Unter den Linden, Alexanderplatz,
Kürfürstendamm, Mi djeca s kolodvora ZOO...

mr. sc. ŽELJKA NENADIC-TABAK
Knjižnica Samobor
e-mail: zeljkatabak@yahoo.co.uk

Svojim mnogobrojnim kulturnim i povijesnim znamenitostima njemacki grad Berlin privlaci brojne posjetitelje iz cijelog svijeta. Nedavno su i zagrebacki knjižnicari posjetili taj grad na sjeveroistoku Njemacke koji je najvece kulturno, umjetnicko, obrazovno i gospodarsko središte nove ujedinjene njemacke države.

Mnogi poznati gradski motivi poput Brandenburških vrata, andela pobjede, zgrade parlamenta, kongresne dvorane, stadiona Olympia, stare i nove crkve cara Wilhelma, nezaobilazna su mjes-

ta za svaku turisticku grupu koja dolazi u Berlin. Mnogi posjetitelji rado ce krenuti i u obilazak poznatih dvoraca Charlottenburg i Bellevui, a šetnja ulicom Friedrichstrasse svakako ce završiti na Checkpoint Charlieu, nekad vrlo strogim granicom prijelazu između Zapadnog i Istocnog Berlina na kojem su strogi ruski carinici pažljivo i detaljno pregledavali svakog posjetitelja koji je prelazio na istocnu stranu grada. Turisticka šetnja Berlinom uključuje i nadaleko poznate ulice Unter den Linden i Kürfürstendamm /Kudamm/ s izuzetno dobro uredenim zoološkim vrtom /Zoologischer Garten/ čije ime podsjeća na vec kultni roman za mlade Mi djeca s kolodvora ZOO. Poznati televizijski toranj na Alexanderplatzu (još jedan podsjetnik na književnost i film) nudi turistima mogućnost razgledavanja panorame najveceg njemackog grada. Svojom ponudom Berlin privlaci i ljubitelje "šopinga". U Berlinu se nalazi jedna od najvećih europskih robnih kuća Ka We De koja sa svojih šest prostornih etaža i preko 60 000 m2 izgleda doista impozantno. Brojni elitni ducani i najpoznatije parfumerije, kina, kabarei, knjižare, kafici u širokom

Kürfürstendammu također svojom bogatom ponudom privlaci turiste željne kupovine. Nakon obilaska ducana, šetnje i razgledavanja grada turisti ce rado napraviti stanku i popiti kavu u jednom od poznatih kafica - Romanische Cafe, Cafe des Westens ili u Literaturhaus Berlin gdje se okupljaju pisci, književni kritičari i boemi i koji slovi kao "najljepši berlinski kafic", a nalazi se u blizini omiljenog Kudamma.

Berlin – grad studenata

Berlin je i veliko njemacko obrazovno i kulturno središte. U Berlinu djeluju tri velika sveučilišta - Humboldt Universität, Technische Universität i Freie Universität te niz različitih visokih škola (za umjetnost, socijalni rad i socijalnu pedagogiju...).

Berlinske knjižnice

U Berlinu je razvijena mreža knjižnica različitog profila - od manjih javnih gradskih knjižnica preko fakultetskih do najveće državne knjižnice.

Dvanaest berlinskih gradskih područja (grad je teritorijalno podijeljen na 12 okruga ili područja /Bezirk/) pokriva **Savez javnih knjižnica grada Berlina** s dvanaest podružnih knjižnica /**Bezirkbibliothek**/. Svaka od ovih podružnih knjižnica ima svoje ogranke na različitim lokacijama unutar područja (preko 120 lokacija), a razvijena je i bibliobusna služba s desetak stajališnih mjesta. Savezu javnih knjižnica Berlina pripadaju i neke školske i gimnazijske knjižnice te središnja zemaljska knjižnica ZLB /**Zentral und Landesbibliothek**).

hek Berlin/. Berlinski savez javnih knjižnica posjeduje u svom fondu preko osam mil. primjeraka tiskane i elektronicke grade kojom se svakodnevno koristi izuzetno velik broj korisnika.

Zentral und Landesbibliothek Berlin – ZLB kao središnja i zemaljska knjižnica djeluje na dvije lokacije u središnjim dijelovima grada Berlina. U Kreuzbergu se nalazi **Haus Amerika Gedenbibliothek**, a u okrugu Mitte **Haus Berliner Stadtbibliothek**. Ove dvije knjižnice predstavljaju ogromnu bazu podataka za sve znanstvene discipline, beletristiku te literaturu za slobodno vrijeme i putovanje. Fond knjižnice obuhvata preko 2 mil. razlicite tiskane i elektronicke grade. Knjižnica posjeduje i multi-medijsku gradu za djecu i mlade, lijepo i moderno ureden Odjel za mlade te veci broj mjesta za rad na osobnim racunalima i Internetu. ZLB ima i Glazbeni odjel /Musikabteilung/ s vrijednom glazbenom gradom unutar koje su razvijene i dvije podzbirke, zbirka americkie glazbe te zbirka o njemackim skladateljicama.

Berlinska Senatsbibliothek je specijalna knjižnica koja je usmjerena na znanstvenu literaturu i discipline koje proučavaju upravljanje državom. Knjižnica osim opće informativne zbirke literature o upravljanju skuplja i sve službene tiskovine grada Berlina te različiti nekonvencionalni materijal o gradnji, planiranju i urednjenju grada.

Berlinska državna knjižnica /Staatsbibliothek zu Berlin – SBB/ najvažnija je knjižnica u gradu Berlinu koja je ujedno i središnja knjižnica za slavenske jezike i književnost. U ovoj knjižnici (na lo-

kaciji Haus 2 u Potsdamer strasse) je u suradnji s hrvatskim Ministarstvom kulture, Staroslavenskim institutom i nakladnikom Erasmus postavljena u travnju 2002. (25.4.- 8.6.2002) velika izložba o hrvatskoj pisanoj rijeci “Tri pisma – tri jezika”. Na izložbi su predstavljene hrvatske inkunabule, rukopisi i knjige nastale u vremenskom razdoblju od tisuću godina. Berlinska državna Knjižnica posjeduje fond od cca. 9 mil. primjeraka knjiga i casopisa iz svih znanstvenih podrucja medu kojima se nalazi i ogromna zbirka glazbene literature (ali i rukopisi poznatih skladatelja i glazbenika, njihove fotografije i portreti, pisma, note, te velik broj nosaca zvuka), zbirka casopisa iz Njemacke i inozemstva (tiskanih i elektronicnih), zbirka istocnoeuropske i orijentalne literature, Rara, zbirka mikrofilmova i druge zbirke. Knjižnica radi na dvije lokacije: Haus 1 nalazi se u najpoznatijoj berlinskoj ulici Unter den Linden 8 /Bezirk Mitte/ te je povijesno-istraživacka knjižnica za literaturu do 1955. godine. Haus 2 smještena je u Potsdamer strasse 33 /Bezirk Tiergarten/ te je velika informacijska knjižnica za literaturu od 1956.godine. Berlinska državna knjižnica ima oko dvadesetak razlicitih odjela medu kojima se nalazi i odjel za Istocnu Evropu /Osteuropa Abteilung/ s citaonicom koji je osnovan 1950. i u kojem je smještena referentna literatura iz zemalja Istocne Europe iz svih strucnih podrucja, monografije o tim zemljama te casopisi. Od 1951. formiran je i Odjel za djecu i mladež pri Berlinskom državnoj knjižnici cija je zadaca da prikuplja starija njemacka izdanja za djecu i mlade, vrijedna djela dječje književnosti iz ostalih zemalja te stručna djela koja razmatraju problematiku dječje književnosti. U ovom odjelu prikupljeno je preko 150 000 svezaka grade.

Najvece po broju studenata berlinsko sveucilište - Freie Universität Berlin ima svoju knjižnicu /**Universitätsbibliothek der FU**/ koja služi za potrebe mnogobrojnih studenata ovog sveucilišta. I na ostalim berlinskim visokoškolskim ustanovama djeluju specijalizirane knjižnice za određena podrucja (npr. knjižnica na sveucilištu za umjetnost /Universität für Kunste Berlin/ u kojoj se nalazi grada (tiskana i neknjižna) iz podrucja likovne, glazbene, scenske i drugih umjetnosti).

Zanimljivi linkovi :

- <http://www.zlb.de>
- <http://www.senatsbibliothek.de>
- <http://www.fu-berlin.de>
- <http://www.sbb.spk-berlin.de>
- <http://www.kadewe.de>
- <http://www.berlin.de>

**KGZ KNJIŽNICA AUGUSTA CESARCA
U RAVNICAMA I MEĐUNARODNI PROJEKT
"ZA DJECU S KLJUCICEM OKO VRATA ŠIROM SVIJETA"**

"<http://www.projekt-kljucic.org>"

TOMISLAV SILIC
KGZ Knjižnica Augusta Cesarca
e-mail: tomislav.silic@kgz.hr

Narodne knjižnice bi trebale biti mjesta na kojem će se djeca i omladina moći kvalitetno zabaviti i educirati te korisno provesti slobodno vrijeme. Sadržaji aktivnosti moraju biti podređeni tim ciljevima.

Danas smo svjedoci činjenice da sve veći broj mladih ima probleme socijalne i psihološke prirode. Narkomanija, alkoholizam, prostitucija, huliganstvo, kriminalitet, izbjegavanje formalnog obrazovanja i kriza morala, samo su neki od mnogobrojnih problema s kojima se susreću.

Institucionalni odgoj i obrazovanje u mnogim slučajevima ne može pokriti nedostatak ili manjak roditeljske brige. Današnji u žurbani ritam života roditelja prečesto rezultira navedenim problemima. Suvremena pedagogija jasno ukazuje na problem odnosa intencionalnog i funkcionalnog odgoja i obrazovanja. Djelovanje funkcionalnog ima značajke iznimno velikog broja cimbenika i višebrojne, sve složenije strukture obiteljskog, izvanškolskog i izvanobiteljskog djelovanja koje danas u osnovi razvrstavamo u planirano i spontano slobodno vrijeme. Slobodno vrijeme sve više utječe na spoznajni i socijalni razvoj mladih. Funkcionalni odgoj i obrazovanje ima danas velik utjecaj na usvojena znanja, vještine i navike te stavove i vrijednosne odnose mladih.

Zadatak je omladinskih i dječjih knjižnicara da putem organizacije sadržaja i aktivnosti maksimalno utječu na kvalitetu provođenja slobodnog vremena djece i omladine.

Prema istraživanju National Science Foundation, 1995. - US Today / CNN struktura korištenja slobodnog vremena učenika između desete i osamnaeste godine života u SAD-u tijekom jednog prosječnog tjedna jest ovakva : Gledanje TV emisija - 18 sati tjedno, razgovori telefonom - 7 sati tjedno, rad na kompjutoru - 4

sata tjedno. Tehnicki se uređaji prema tom istraživanju koriste u slijedecim omjerima : 85% učenika koristi HI-FI uređaj i sluša glazbu, 46% učenika koristi telefon, 44% učenika koristi kompjutor, 40% učenika koristi video igre ili racunalne igre, 39% učenika koristi video uređaj za gledanje filmova po vlastitom izboru. Zanimljivo je da postotak onih koji koriste kompjutor za igranje iznosi 93%, onih koji ga koriste za pisanje domaćih zadataka i drugih školskih obveza iznosi 89%, Internet za prikupljanje grade za te obveze koristi 56% a elektroničku poštu koristi 46% učenika.

Kreirajući program rada krenuli smo od gore obrazložene konstatacije da knjižnica može i mora postati važan faktor u podizanju razine odgoja i obrazovanja mladih. Kvalitetno osmišljavanje programa rada odjela bilo je bitno i zato da bi privuklo interes što većeg broja mladih u knjižnicu ispunjavajući njihovo slobodno vrijeme. Uz samu kvalitetu programa zaključili smo da knjižničari koji na njemu rade moraju biti spremni na permanentno usavršavanje i obrazovanje.

Pri samoj izradi i osmišljavanju programa trebalo je konzultirati omladinu kako bi se prepoznale njihove trenutne potrebe i problemi te našao pravi način rada. 1999. godine KGZ Knjižnica Augusta Cesarca je zahvaljujući tadašnjoj

voditeljici Knjižnice Ivani Soljacic Richter pocela s provedbom medunarodnog Projekta "Za djecu s kljucicem oko vrata širom svijeta".

Taj Projekt osmišljen je da se kvalitetnim sadržajima popuni slobodno vrijeme djece školske dobi u periodu od izlaska iz škole do povratka roditelja s posla (koji u mnogim slučajevima rade do kasnih popodnevni sati). U projekt je uključena i sestrinska "The Queens Borough Public Library" iz New Yorka. Danas, nakon tri godine možemo zaključiti da je on izuzetno dobro prihvaćen i od strane djece i od strane roditelja na oba kontinenta.

Današnji se svijet temelji na informatičkim i multimedijским tehnologijama. Polazeci od gore navedenih ciljeva i zadataka organizaciju pedagoško animacijskih aktivnosti usmjerili smo na edukaciju i zabavu mladih u tim područjima. U sklopu redovitih aktivnosti, nudimo radionice "Kako koristiti kompjutor", "Kompjutori i multimedija" i slicno. Mladima je to jako zanimljivo a ujedno i izuzetno korisno u budućem životu i radu. Uz to treba uzeti u obzir i činjenicu da mnogi još uvijek nisu u mogućnosti nabaviti kompjutor ili neki drugi multimedijски uređaj. Zbirka multimedijских CD-romova broji stotinjak naslova.

Radi današnje sveprisutnosti Interneta osmislili smo i nekoliko praktičnih radionica vezanih uz Web, od kojih bih spomenuo radionicu na kojoj djeca mogu uz našu pomoć sama izradivati Web stranice. Omladina također ne može bez glazbe. Osnovali smo Glazbenu zbirku (koja danas broji više od 1300 CD-a) s glazbenom slušaonicom. U skoroj budućnosti planiramo i posudbu CD-a. Uz glazbu, još je jedan medij jako prisutan u životu

mladog čovjeka. Taj medij je Video. Unutar svojih aktivnosti omogućili smo djeci gledanje DVD i video filmova.

Ostatak njihovog slobodnog vremena ispunili smo igraonicama, koncertima, tribinama, savjetovalištim, izložbama i slicnim aktivnostima te ponudom zanimljivih knjiga i časopisa.

Drugii cilj koji smo odlucili ostvariti jest da u suradnji s americkim kolegama iz sestrinske "The Queens Borough Public Library" planiramo i izvodimo aktivnosti koje pridonose razvijanju tolerancije i međusobnog razumijevanja djece u USA i Hrvatskoj.

Neosporno je da trebamo zadovoljiti potrebe svojih najvažnijih korisnika, djece i mladih. A njihove su potrebe svakim danom sve veće. Jedino uz puno zalaganja i rada na sebi možemo uspjeti u tom naumu.

Zanimljivi linkovi :

- <http://www.projekt.kljucic.org>
- <http://www.queenslibrary.org>
- <http://www.qbpl.org/>
- <http://www.kidslinq.org>
- <http://www.qbpl.org/programs/latchkey.asp>
- <http://www.qbpl.org/iro/index.asp?page=partners>
- <http://www.nclis.gov/millennium/millenn.cfm>
- <http://www.kgz.hr/cesarec>

PROGRAMI ZA OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA U ZAGREBACKOJ DJECJOJ KNJIŽNICI MARINA DRŽICA

Proglašenje 2003. godine Međunarodnom godinom osoba s posebnim potrebama daje narodnim knjižnicama značajno mjesto u promicanju društvene inkluzije i pružanju usluga toj kategoriji korisnika.

Djecja knjižnica Marina Držica već suraduje s nekim udrugama koje okupljaju djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama, a ove će godine tu suradnju i pojacati.

U lipnju 2002. u prostorijama Dječje knjižnice otvorena je edukativno – tematska izložba "Znate li što je disleksija?". U suradnji s Hrvatskom udrugom za disleksiju i Poliklinikom za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG izraden je letak kojim se poziva roditelje koji dolaze na terapiju s djecom da se uključe u aktivnosti koje Knjižnica organizira za djecu predškolskog i školskog uzrasta. Za članove Hrvatske udruge za disleksiju i djecu s teškoćama u citanju upis u

Knjižnicu je besplatan. Knjižnica je nabavila literaturu o disleksiji i pomagala za vježbanje (radne listove, primjerene igracke...) po preporuci prof. Stanislave Leljak-Turžanski, predsjednice Hrvatske udruge za disleksiju.

Na našem području također djeluje "OZANA" – udruga za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama koja ima socijalno humanitarne ciljeve. Osnovana je 1991. g. kao klica budućih zajednica sa specifičnim zdravstveno – pedagoškim i društveno – socijalnim pristupom osobama s posebnim potrebama. Djeluje uz podršku Grada Zagreba i Ministarstva rada i socijalne skrbi. Štenceni OZANE besplatno koriste usluge Dječje knjižnice Marina Držica i dio svog programa ostvaruju u knjižničnim prostorima u kojima će se prezentirati radovi nastali u njihovim likovnim radionicama.

Zanimljivi linkovi :

- <http://www.tel.hr/knjiznica-marin-drzic>
- <http://www.suvag.hr>
- <http://public.srce.hr/hud>

PRVI OKRUGLI STOL O GLAZBENIM ZBIRKAMA

"Glazbene zbirke u narodnim knjižnicama—medunarodna iskustva"

mr. sc. ŽELJKA NENADIC-TABAK i TOMISLAV SILIC
E-mail: zeljkatabak@yahoo.co.uk; e-mail: tomlav.silic@kgz.hr

Glazbeno knjižničarstvo kao segment narodnog knjižničarstva, glazbene zbirke i odjeli afirmirani su u brojnim narodnim knjižnicama u svijetu (Njemacka, Austrija, Velika Britanija, Italija, Slovenija, Ceska...). Nažalost, hrvatske narodne knjižnice na podrucju zastupljenosti neknjižne grade u svojim fondovima, a osobito glazbene grade, ne prate ovaj trend.

U želji da se složena problematika glazbenog knjižničarstva detaljnije analizira, a povodom 40. obljetnice djelovanja Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb i Dana Knjižnica grada Zagreba, održan je 4. prosinca 2003. stručni okrugli stol "Glazbene zbirke u narodnim knjižnicama - medunarodna iskustva". Na skupu je svojim izlaganjima nastupio veci broj knjižnicara iz hrvatskih narodnih knjižnica, a sudionici skupa imali su i prigodu cuti zanimljiva izlaganja gostiju iz Slovenije i Austrije.

Andreja Šušnjar predstavila je rad najstarijeg glazbenog odjela u Hrvatskoj - Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb, Tomislav Silic osvrnuo se u svojem izlaganju na osnivanje i osobitosti novih glazbenih zbirki i odjela u manjim narodnim knjižnicama koje pripadaju mreži Knjižnica grada Zagreba, Astrid Grobrenski-Grguric govorila je o radu karlovačkog glazbenog odjela, a Milko Belevski predstavio je glazbenu zbirku osnovanu 1999. u Gradskoj knjižnici Zadar.

Gošca iz Ljubljane, Mateja Locniškar-Fidler, iznijela je niz informacija o slovenskom glazbenom knjižničarstvu, a ukazala je i na neke vece probleme s kojima se suocavaju glazbene zbirke u slovenskim narodnim knjižnicama.

Norbert Rubey, gost iz bečke gradske i zemaljske knjižnice, govorio je o glazbenoj zbirci koja se razvija u toj najvećoj knjižnici u glavnom austrijskom gradu.

Željka Nenadic-Tabak govorila je o preprekama i problemima prilikom osnivanja glazbenih zbirki u hrvatskim narodnim knjižnicama, a Vedrana Juric iznijela je rezultate anketnog istraživanja o stanju glazbenih fondova u našim knjižnicama.

Romana Matanovac s Pravnog fakulteta u Zagrebu govorila je o glazbenim zbirkama s motrišta autorskog prava.

Skup je završio donošenjem zakljucaka u kojima je istaknuta potpora sudionika skupa svim inicijativama za osnivanje novih glazbenih zbirki ili odjela u hrvatskim narodnim knjižnicama. Istaknuto je i zalaganje za kontinuiranu stručnu edukaciju knjižničnog osoblja koje radi s glazbenom gradom te potrebu uvođenja redovnih i izbornih kolegija o glazbenoj gradi na fakultetima koji obrazuju buduće dipl. knjižničare. Sudionici skupa ukazali su i na potrebu uspostavljanje intenzivnije suradnje glazbenih zbirki u narodnim knjižnicama i glazbenim zbirkama u drugim ustanovama te potrebu uspostavljanje šire međudržavne suradnje na podrucju glazbenog knjižničarstva.

Zanimljivi linkovi :

- <http://www.kgz.hr>
- <http://www.gkzd.hr>
- <http://www.gkka.hr>
- <http://sikbez.lj-bez.sik.si/>
- <http://www.stadtbibliothek.wien.at/>

IŠ'O MEDO U QUEENS...

*Strucni posjet kolegica iz Knjižnice
Medvešcak americkim knjižnicama*

IRENA DUMANCIC i JAGODA MATOVINA

Knjižnica Medvešcak

E-mail: irena.dumancic1@zg.hinet.hr ; e-mail: jagoda.matovina@knjizmed.tel.hr

Od 14. veljace do 14. travnja 2003. bile smo na strucnom boravku u Sjedinjenim americkim državama, država New York, grad New York, okrug Queens. Na put nas je poslala Knjižnica Medvešcak uz pomoc Grada, a boravak je organizirala kolegica Ivana Soljagic-Richter koja je u to vrijeme bila voditeljica Odjela za medunarodne odnose u QBPL

Pet dana u tjednu, osam sati dnevno ucile smo i radile u knjižnici Queens, sat vremena podzemnom željeznicomod malog hotela na Manhattanu, a preko vikenda istraživale New York – njegove znamenitosti, muzeje, parkove, ljude.

Queens Borough Public Library knjižnici je sustav koji obuhvaca središnju knjižnicu, 62 podružnice sa 6 centara za poučavanje odraslih, upošljava 1,100 zaposlenika,

700 honoraraca i 900 povremenih volontera, a služi potrebama 2,229,379 stanovnika prema popisu iz 2000. godine.

Sastav stanovništva glavna je odrednica koja upravlja formiranjem fonda i usluga ove knjižnice. U Queensu živi 32.9% bijelaca, 25% Hispano-amerikanaca, 19% crnih i Afroamerikanaca, 17.5% Azijata – cak 45.1% stanovnika rodeno je izvan SAD!

Ostale brojke poput posudbe, posjeta, fonda, usluga i sl. prosjecnom zagrebackom knjižnicaru izazivaju vrtoglavicu i zavist. Sve podružnice nude posudbu knjiga, kompjutore za rad i pristup internetu, multimediju, zbirke na stranim jezicima, dječji odjel, prostore za okupljanje (tribine, koncerti, predavanja...), donedavno su bile otvorene 6 dana u tjednu, a neke i citavu sedmicu, ali sve se to promijenilo nakon 11. rujna 2001. i teroristickog napada koji je izazvao gospodarsku recesiju i smanjivanje budžeta iz gradske i državne blagajne.

Queens Borough Public Library nudi sljedece programe i usluge:

- * Usluge za odrasle
- * posebne usluge
- * centar za pomoc pri zapošljavanju
- * Program za obrazovanje odraslih
- * engleski za govornike drugih jezika
- * pismenost odraslih
- * Usluge za djecu
- * Usluge za mlade

Iako s puno manje osobnog kontakta djeteta i knjižnicara ili pedagoga nego u Hrvatskoj, u usluge za djecu u QBPL se ulaže dosta vremena i novca kojim se kupuju knjige, slikovnice, knjige na kazetama, CD, video, audio, zbirke na engleskom i drugim jezicima i organiziraju Mother Goose i Lap Sit Programs za bebe, programi za predškolce, ljetni citateljski klub, posebni dio mrežnih stranica – KidsLinq, program povezivanja knjižnice i škola – CLASP te Latchkey program za djecu s kljucicem oko vrata. U knjižnici se brinu i za mlade, ali usluge za njih se osim ljetnog citateljskog kluba, organiziranog tjedna knjige za tinejdžere, srednjoškolske prakse u knjižnici te savjetodavnog rada kojeg vrše tinejdžeri za tinejdžere svodi na besplatan pristup internetu i popularnu literaturu poput stripova i bestselera za mlade.

Program za "Nove Amerikance" – imigrante slijedi politiku knjižnice da se radi na ocuvanju tradicija i kulturnog naslijeđa koje doseljenici donesu sa sobom. U tu svrhu stvorene su zbirke na stranim jezicima u svim podružnicama, usluge poput «mail-a-book» (besplatna dostava knjiga poštom za korisnike koji ne mogu doći do knjižnice) i WorldLinqa (mrežne stranice elektronicnih izvora prema nacionalnim manjinama i jezicima), programi kao što su vještine snalaženja – predavanja i radionice na teme prijeko potrebne za prilagodavanje novih imigranata (državljanstvo, zapošljavanje, poučavanje djece...), citaonice, koncerti, radionice za imigrante te razlicita izdanja: imenici ustanova koje pomažu imigrantima, demografske studije Queensa, tematske bibliografije na raznim jezicima...

Svojim programom i uspjehom posebno se izdvaja umjetnicka galerija knjižnice Queens koja

priprema redovne izložbe od kojih neke postavljaju sami (zapošljavaju profesionalnog kustosa), a neke placaju (putujuće izložbe), organiziraju redovite likovne radionice za djecu i odrasle unutar teme aktualne izložbe te periodicne radionice iz osnova likovnog izražavanja, a održavaju i mrežne stranice galerije s izlošcima i linkovima.

Vrlo je zanimljiv posebni odjel odnosa s javnošću koji suraduje s političarima u borbi za budžet, s medijima, s Prijateljima knjižnice – Friends of the Queens Library – koje poziva na peticije, donacije te obilježavanje obljetnica, s volonterima koji vode programe opismenjavanja, književne večeri, aktivnosti na odjelima za mlade, a mnogi od kojih nastave karijeru u knjižničarstvu, organizira prosvjede, proslave i sl., priprema službene izvještaje za direktore knjižnice i ostalo.

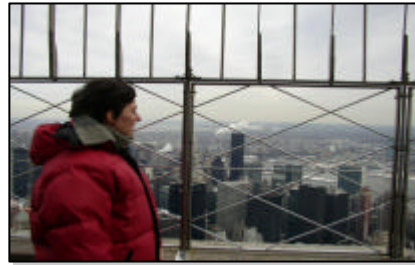

Zaklada knjižnice Queens je posebna organizacijska jedinica za prikupljanje financijskih sredstava. To rade na različite načine poput gala večera sa skupim ulaznicama, obraćanjem zakladama i privatnim donatorima, masovnim slanjem molbi za financijsku potporu knjižnici ili akcije «Moje ime u knjizi» - donatori dobiju naljepnicu sa svojim imenom u knjigu, na policu ili na odjel, ovisno o veličini donacije.

Zavicajna zbirka QBPL-a zove se Long Island Division i sakuplja knjige, časopise, fotografije, zemljopisne karte, mikrofilmove i efemeru – sve vezano uz Long Island, otok na cijem je zapadnom dijelu smješten Queens. Poceli su s digitizacijom vrše genealoška istraživanja, priređuju tematske izložbe, objavljuju prigodne publikacije te kataloge relevantnih izvora na internetu.

Mravinjak pod imenom Queens Borough Public Library primio nas je lijepo, odmah nas zaposlivši obilaskom podružnica, sudjelovanjem u tecajevima za edukaciju zaposlenika, izradom savjeta za nabavu i obradu fonda na hrvatskom jeziku i stranice WorldLinq za hrvatske doseljenike u Queensu, dežurstvima u informacijskoj službi, na odjelu za djecu, mlade, «nove govornike engleskog jezika», sudjelovanjem na sastancima radnih skupina u knjižnici i u New Yorku...

Pod pokroviteljstvom odjela za odnose s javnošću posjetile smo i glavni grad države New York – Albany. Tamo je proslavljen Dan knjižnica, a iskorištena je i prilika za najavljene posjete nekolicini kongresmena i parlamentarnih zastupnika kojima su izneseni apeli protiv smanjenja budžeta za knjižnice: prvo tijekom kratkih sastanaka s doticnim ljudi-

ma, a zatim i na prosvjednom skupu ispred guvernerove palace. Cilj održavanja velicine budžeta ipak nije postignut, ali njujorški knjižničari nisu odustali i najavljuju slične akcije za sljedeću godinu.

Jedan dan provele smo i u Kongresnoj knjižnici u Washingtonu, gdje smo prvi put upoznale američke knjižničare koji se ne žale ni na budžet, ni na korisnike, ni na uvjete rada, što je normalno kad pomislimo da se nalaze na izvoru svih utjecaja u Americi.

Broravak u najosebujnijem od tri njujorška knjižnična sustava dao nam je mnogo toga, a između ostaloga i:

- * viziju budućnosti narodnog knjižničarstva – ponekad u obliku pozitivnih iskustava u Queensu, ponekad kao opomenu kamo u Hrvatskoj ne smijemo krenuti,
- * veći respekt za domaćeg knjižničara koji se možda bori s nemogućim uvjetima rada, neopremljenošću knjižnica te slabim ekonomskim i društvenim statusom, ali istovremeno pokazuje iskrenu brigu za pojedinacnog korisnika, pogotovo kad je riječ o djeci i mladima, te želju da zauzvrat nešto pružimo našoj sredini u obliku rada, inicijative i znanja koje može koristiti našim suradnicima.

Zanimljivi linkovi :

- <http://www.knjizmed.hr>
- <http://www.qbpl.org>
- <http://www.ny.com>
- <http://www.newyork.com>

KAKO NAS DRUGI VI DE?

(Uzroci loše javne percepcije knjižnarske struke)

mr. sc. ŽELJKA NENADIC-TABAK
E-mail: zeljkatabak@yahoo.co.uk

Rezultati jednog americkog istraživanja o preferenciji određenih zanimanja pokazali su da je vrh ljestvice društveno najuglednijih i najpoželjnjih zanimanja rezerviran za liječnike, suce, zastupnike u Kongresu i Senatu te svećenike. Donji dio ljestvice pripao je zanimanjima koja su, po procjeni obuhvaćenih ispitanika, slabije placena te imaju nizak društveni ugled, a njihovi nositelji slabiji, odnosno lošiji društveni i materijalni status. Zanimljiva je činjenica da se pri dnu ljestvice našlo zanimanje knjižnicara.

Nedavno objavljeni rezultati hrvatskog istraživanja o najcjenjenijim zanimanjima u našoj zemlji (Vecernji list, 23.20.2002.) potvrđuju da i naši ispitanici na sam vrh ljestvice stavljaju zanimanja poput političara, odnosno zastupnika u Saboru, ministra, odvjetnika, liječnika, vrhunskog sportaša, svećenika, kompjutorskog stručnjaka, suca...

Nitko do 450 ispitanika koji su sudjelovali u ovom istraživanju nije naveo zanimanje knjižnicara kao zanimanje koje bi bilo među najcjenjenijima u Hrvatskoj.

Jedna kraca anketa s nekoliko konkretnih pitanja o zanimanju knjižnicara, upućena manjem broju slučajnih ispitanika u jednom studentskom istraživanju, dala je također odgovore koji potvrđuju zaključak prije navedenih istraživanja o prilično lošoj javnoj percepciji knjižnarske profesije.

Na postavljena pitanja: Kakvo je Vaše mišljenje o zanimanju knjižnicara? Kakve stručne kvalifikacije mora imati osoba koja obavlja knjižnarski posao? Ukoliko bi imali mogućnost izbora koji bi posao radije obavljali - učiteljski, liječnički, knjižnarski ili neki drugi? dobiveni su vrlo slični odgovori ispitanika iz kojih možemo iščitati prevladavajuće mišljenje o knjižnicarima i njihovoj struci. Zanimanje knjižnicara uglavnom se procjenjuje kao zani-

nje koje ne traži prevelike obrazovne reference od osobe koja ga obavlja, zanimanje koje obavljaju pretežno žene te zanimanje koje nije narocito društveno vrednovano niti dobro financijski placeno.

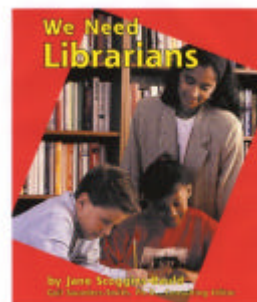
Svida mi se rad u knjižnici, mislim da je ugodan i lagan. Rad u knjižnici nije pretežak u odnosu na druga zanimanja. Mislim da za obavljanje knjižnarskog posla nisu potrebne visoke stručne kvalifikacije, potrebno je samo voljeti knjige i citanje. Dovoljno je završiti neku srednju školu da bi se radilo kao knjižnicar. Taj mi se posao čini nekako prikladnim za neku skromniju, neambicioznu osobu. Knjižnarski posao je lijep, ali mislim da taj posao nije narocito dobro placen. Više bih volio biti liječnik nego knjižnicar, taj posao mi se čini nekako prikladnijim za ženu.

Uvažavajući navedene rezultate želimo ukazati i na moguće uzroke ovakvog odnosa javnosti prema knjižnarskoj struci i zanimanju knjižnicara:

- * nedovoljna angažiranost samih knjižnicara i njihovih stručnih udruga na javnom promoviranju vlastitog zanimanja i temeljnih vrijednosti knjižnarske profesije
- * nedostatak osmišljenog marketinškog nastupa knjižnicara u javnosti, nedovoljna medijska eksponiranost te nepostojanje stručnih službi u knjižnicama koje bi kontinuirano radile na izgradnji i promoviranju pozitivnog javnog imidža knjižnicara i knjižnarske struke
- * loša organiziranost knjižnicara na nivou županija i države koja se ocituje u slaboj povezanosti knjižnicara razlicitog profila koji rade u razlicitim ustanovama (škole, narodne knjižnice, nacionalne i sveučilišne, specijalne i druge knjižnice)
- * raspršenost knjižnicara u razlicitim sindikalnim udrugama koja onemogućava jedinstveni nastup i zajednicku akciju na poboljšanje društvenog i materijalnog statusa hrvatskih knjižnicara
- * uočljiv trend feminizacije knjižnarske struke koji utječe na nedostatak autoriteta struke u javnosti
- * nedovoljna profesionalizacija knjižnarskog zanimanja – niski kriteriji za ulazak u zanimanje povezani su sa slabijim odnosno lošijim vrednovanjem zanimanja knjižnicara u odnosu na druge profesije
- * nedostatak šireg društvenog interesa za knjižni-

carsku struku povezuje se s neprimjerenim vrednovanjem nositelja struke

- * prevelik utjecaj političke administracije na upravljanje i rad knjižnica, pogotovo knjižnica koje financira lokalna samouprava
- * vrednovanje rezultata rada knjižnice i nositelja knjižnicarske struke ne obavlja struka neko vanjski cinitelji, najčešće aktualna politička vlast odnosno politički i stranacki mocnici koji su slabo ili nikakvo upoznati sa strucnom problematikom knjižnicarske struke
- * financiranje knjižnica, pa tako i određivanje financijskog statusa knjižnicara, određeno je kriterijima koji cesto nemaju nikakvu vezu s potrebama knjižnice i njezinih korisnika, razvoja struke, propisanim standardima za knjižnice te stvarnim radom i rezultatima rada knjižnice kao i visoko postavljenim zahtjevima u odnosu na obrazovne reference i potrebu stalnog strucnog usavršavanja nositelja knjižnicarske struke

Uvažavajući sve navedeno možemo zaključiti da se pred knjižnicarima i njihovim strucnim udru-gama nalazi znacajan i težak zadatak mijenjanja javne percepcije o knjižnicarskoj struci te osiguravanje uvjeta za kontinuiran rad na poboljšanju društvenog i materijalnog statusa hrvatskih knjižnicara.

OTVARANJE NOVE KNJIŽNICE U DRENOVCIMA

Širok šor...

Kada smo, u okviru Mjeseca hrvatske knjige 2003.g. krenuli na otvaranje nove knjižnice u Drenovcima, mnogi od nas nisu uopće znali kuda idemo (griješni nedovoljnog ucenja zemljopisa u osnovnoj pa i drugim školama). Postalo je jasno tek na izlasku iz Zagreba da se kreće prema Slavoniji. Znaci, ...širok šor, ravnice kao u prici, dobra iskustva iz ranijeg boravka u Županji. A što znaci dobra iskustva? Neograniceno gostoljublje vrlo karakteristicno za Slavoniju, tambure i zna se, jilo i pilo.

U autobusu smijeh, dobro raspoloženje i komentari : Drenovci su poznati kao rodno mjesto Rajne Raguž, hrvatske misice. No, i to vrijedi znati. Kasnije smo

culi (u povjerenju, kako i Vama prenašamo), da i sam nacelnik opcine drži u svojoj sobi njezinu sliku. Ali, stigismo i iznenadismo se! Usred širokog šora, uz samu crkvu niklo zdanje-novo izgrađena knjižnica. Iznenadenju nema mjesta, radi se o nekoliko entuzijasta koji ne samo da su snagom volje i ljubavi za pisanu rijec organizirali u Drenovcima svehrvatski poznate književne susrete, da su kroz nakladnicku kucu Hrašće postili u književni svijet brojne knjige i casopise nego su uspjeli i sagraditi knjižnicu. Njezin smještaj uz samu crkvu jasno govori o poziciji knjižnice u ovom mirnom i pitomom srcu Cvelferije, njezina velicina kaže nam koliko Slavoncima znaci književna rijec pa budi i nadu u neke nove knjižnice diljem Lijepe naše koje bi ovu drenovacku trebale imati kao uzor.

PUTOVANJA... PUTOVANJA... PUTOVANJA...

Strucna putovanja u organizaciji ZKD-a

I ove smo godine, u organizaciji Zagrebackog knjižničarskog društva, putovali.

«Veliko» putovanje bilo je s agencijom Burg u Berlin. U tekstu o Berlinu već ste se upoznali sa svime što smo vidjeli, a doista se u Berlinu ima što vidjeti. Svi «putnici» bili su izuzetno zadovoljni organizacijom i vodstvom, pa su to sigurno i reference ovoj agenciji za sljedeća stručna putovanja. U ime Upravnog odbora u organizaciju je bila uključena kolegica Ana Kompari iz Knjižnice Vladimira Nazora.

U listopadu smo se odlucili za jednodnevni izlet u Graz. Krenuli smo provjeriti zašto je baš glavni grad Štajerske proglašen Europskim gradom kulture 2003. godine. Jesenska šetnja jednom od najljepših gradskih povijesnih jezgri, uvrštena u popis UNESCO-ve svjetske baštine, razgled Gradske vjecnice, Opere, Isusovackog sveučilišta, Katedrale ali i Otoka na Muri, jedinstvene instalacije nalik na školjku koja je istovremeno anfitatar, igralište i caffè bar. Jedinstvena Kuća umjetnosti ili «Prijateljski izvanzemaljac» autora Petera Cooka i Colin Fournier ima namjeru postati jednim od glavnih središta zbivanja u suvremenoj umjetnosti.

Adventom u Becu završili smo ovogodišnja stručna putovanja. Posjetili smo novoootvorenu Becku knjižnicu Buchereien Wien am Gurtel. Kao stručnog pratitelja kroz knjižnicu imali smo našu kolegicu iz Varaždina koja radi već niz godina u ovoj knjižnici. Iscrpno je odgovarala na sva naša pitanja a mi smo, naravno, ponovno upijali sve moguće informacije o beckom informacijskom svijetu.

Graz i Bec realizirani su u organizaciji agencije Via cijim smo vodstvom izuzetno zadovoljni. U ime Upravnog odbora u organizaciji je sudjelovala Dunja Seiter-Šverko.

Putovat ćemo i nadalje.. već planiramo, prikupljamo informacije, citamo promidžbene letke...

Upravni odbor ZKD-a ubrzo izlazi s prijedlogom... putujte s nama!!!!

I ne zaboravite:

Uzaludno je znanje koje nam ne koristi. (Enije, najutjecajniji od starih latinskih pjesnika)

Zanimljivi linkovi :

- <http://www.graz.at>
- <http://architektur-online.at/archiv/Heft0703/Kunsthhaus/Kunsthhaus.html>
- <http://www.buechereien.wien.at>
- <http://www.sbb.spk-berlin.de>
- <http://www.kadewe.de>
- <http://www.berlin.de>

PROCITALI SMO

....kao pismo....

Dragi Zekadeovci !

Zamisao je da se na stranicama Novog uveza ipak pronade mjesta za našu osnovnu alatku - KNJIGU. Ne želimo Vas ograničavati izborom procitanoga, umnošću recenzija, dužinom ili kratkocom napisanoga. Želimo Vas potaknuti da ono što svakodnevno cinite-citate- pretocite u tekst i ponudite cijeloj knjižnicnoj zajednici kao informaciju ili inspiraciju. Ne tražimo od Vas da pišete, kao rijetko kvalitetni književni kritičari- ali tko zna? Možda to upravo i postanete, bruseći svoj stil na stranicama Novog uveza. Vi ste, ili bolje, mi smo, knjižničari vrlo često samim svojim svakodnevnim poslom, ne samo na izvoru informacija o knjigama, već i oni stvarni kritičari koji to čine a da, pri tom toga nisu svjesni.

Stoga , upravo ovaj bijeli prostor čeka Vaše tekstove, napišite ih, biti će objavljeni!

S osobitim očekivanjima, Vaša urednica

Dunja Seiter-Šverko

P.S. Uspjeh stvara uspjeh i tko može- može jer svi misle da može. (Vergilije)

Čestit Božić i sretnu Novu godinu

želi Vam

Upravni odbor ZKD-a!